

YAT KAPTANI

TANIM

Özel ve ticari yatları ve tekneleri sevk ve idare eden, yolcular ve teknenin tüm sorumluluklarını taşıyan, seyrüsefer hazırlıklarını yapan; yolcu alma, limana yanaşma, ayrılma, iç ve dış temizliği ile bakım tutum işlemlerini yaptıran kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Yatın ve teknenin denize, yola ve yolculuğa elverişli hale getirilmesini sağlar,
- Yatın ve teknenin sevk ve idaresini yapar, personeli yönetir ve eğitir,
- Kaptan, gemi adamı alabilir, gemi adamlarının görevlerinde değişiklik yapabilir,
- Kiralama sözleşmesini imzalar
- Seyir defterini eksiksiz tutar,
- Gerekğinde deniz(kaza) raporu hazırlar.
- Yolcu kabulü yaparak, haberleşmeyi sağlar,
- Güverte seyir hazırlığı yapar, makineyi seyire hazırlar,
- Güvenli manevra ve seyir yapar,
- Yatın ve teknenin bakım-tutum, kışlama gereklerini yapar,
- Çekim bakımları ve yatın-teknenin indirilmesini sağlar.
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Dümen ve oto pilot,
- Elektronik veya kağıt haritalar,
- Pusula,
- Telsiz, Telefon, GPS,
- Radar gözlem cihazları,
- SOLAS can kurtarma araçları,
- Geminin tüm Makine-Motor kullanma sistemleri, baş/kıç iterler
- Seyir için güvenlik ve çatışmayı önleme maksatlı el ile kullanılan ışık ve işaret, alet derinlik ölçer, Payroteknik Malzemeler
- Notik yayınlar(denizcilik kitapları)
- Yatta bulunan su sporları araçları ve hızlı servis botu,
- Yelken donanımları ve basit makineler,

YAT KAPTANI

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Yat Kaptanı olmak isteyenlerin;

- Disiplinli ve otoriter,
- Yöneticilik vasıflarına sahip, çözüm odaklı, soğukkanlılıkla karar alabilen,
- Dikkatli, tedbirli, ayrıntıları algılayabilen,
- Yaratıcı,
- Sabırlı, sorumluluk duygusu gelişmiş,
- İşbirliğine ve yeniliklere açık, kendini sürekli geliştiren kimseler kişiler olması gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Denizciler genel olarak, denizde ve kıyıda/karada, açık havada ve gerektiğinde kapalı ortamlarda çalışırlar. Bazen denizin içinde su üstünde ve su altında çalışılabilir. Seyredilen bölgelerde çok farklı iklim şartlarında çalışmak durumundadırlar. Denizde, sakin, durgun veya ağır hava şartlarında karşılaşabilirler. Burada herkesin kendi görevi vardır ve acil durumlarda herkes İş güvenliğini birinci planda tutarak çalışmak zorundadır. Günün yirmi dört saatinde, aynı personel ile uzun sürelerle aynı çalışma ortamında bulunulması ve aileden ayrı kalınması mesleği diğer mesleklerden farklı kılar.

Yat kaptanları görevlerini denizde, tekne üzerinde yürütürler. Seyir alanları genelde sahile yakın, tabiat güzelliğine ve/veya tarihî değerlere sahip kıyılardır. Yolcuları, genel olarak üzerlerindeki çalışma yorgunluğunu atmaya gelmiş, eğlenmeye ve hoşgörüyü açık insanlardır.

Çalışma zamanı, genel olarak havaların güzel olduğu yaz aylarıdır. Genelde sabah erken saatlerde yapılan seyir, güzel bir koyda demirleme ile biter. Gün boyunca yapılan su sporları, geceleri eğlence ile sona erer. Geç saatlerde yatılan teknede, sabah uyku hakkı sadece yolcunundur. Yatın çalışanları erkenden kalkar ve günlük programı uygulamaya koyarlar.

Genelde dolaşılacak koylar, yatçılara kötü havalarda sığınma imkânı verse de zaman zaman şiddetli rüzgâr ve yüksek dalgaların hışmından kurtulma imkânı olmaz. Sağlık konusunda en büyük risk, sağlık sorununun kendisi değil, hastayı müdahale için gerekli sağlık kuruluşuna ulaştırma zorluğudur. Genelde kış ayları bakım aylarıdır. Çeğe veya limana alınan tekneler, kış boyunca, onarım ve bakımdan geçer ve yazaya hazırlanır.

YAT KAPTANI

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi, üniversitelere bağlı meslek yüksekokullarının “Yat Kaptanlığı / Marina ve Yat İşletmeciliği” programlarında verilmektedir. Özel Denizcilik Kurslarında da Yat Kaptanlığı Eğitimi verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitimine girebilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak,
- Meslek liselerinin, YKS Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar “Yat Kaptanlığı” ön lisans programlarına geçerken ek puan almaktadırlar,
- Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünden “Gemiadamı Sağlık Yoklama Belgesi” almak.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Mesleğin eğitim süresi 2 yıldır. Eğitim süresince; Gemicilik, Denizde Güvenlik, Denizcilik Fiziği, Deniz Hukuku, Gemide Sağlık, Seyir, Gemi Yapısı ve Dengesi, Gemi makine Bilgisi gibi mesleki dersler ağırlıklı olmak üzere genel kültür dersleri de alınmaktadır.

Eğitim sürecinde staj yapma zorunluluğu vardır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Meslek eğitimini bitirenler “Ön Lisans” diploması verilmektedir.

YAT KAPTANI

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Yat kaptanı ehliyetli kişilerin bugün en fazla iş bulma şansları, yat turizminde kullanılan ticari yatlardadır. Yat turizmi, ülkemizde genellikle İstanbul ile Mersin arasındaki alanlarda görülmekte olup yoğunluk sıralamasına göre, Bodrum, Fethiye, Marmaris, Çeşme, Kuşadası yöresinde fazlaca gözükmemektedir. Günü birlik geziler veya “Mavi Yolculuk” adı altındaki haftalık geziler, ticari yatların genel çalışma şeklidir.

Özel veya Ticari yatlarda çalışan yat kaptanları deneyim, eğitim, donanım ve referanslarına bağlı olarak iş bulurlar.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Öğrenciler eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü’nün vermiş olduğu öğrenim kredisinden ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

Çalışanların asgari ücretin iki katıyla başlayan kazanç durumu, çalışan işyerinin büyüklüğü, kişinin tecrübesi, bilgisi, yeteneği, çalışma kapasitesi ve sektörün ücret düzeyine göre değişmektedir.

YAT KAPTANI

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

“Yat Kaptanlığı” ön lisans programını başarıyla bitirenler, “Lisans Öğrenimine Dikey Geçiş Sınavında” başarılı oldukları takdirde; kılavuzda belirtilen programlara kontenjan dâhilinde dikey geçiş yapabilirler.

Lisans öğrenimini tamamlayanlar Denizcilik Fakültelerinde yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlayarak akademisyenliğe adım atabilirler ve ya lisans mezuniyetlerinde sonra en az 2 yıl uzakyol 1. Zabiti yeterliliğiyle gemilerde görev yaptıktan sonra, gerekli IMO model kursu tamamlayarak denizci eğitimcisi olabilirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Yat Kaptanı, iş hayatındaki mesleki bilgi ve tecrübelerine göre üst görevlere yükselme olanağına sahiptir.

Yat Kaptanı (149 GT) yeterliliğine sahip olarak Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliğinde belirtilen deniz hizmetini tamamladıktan sonra yapılan sınavda başarılı olanlar sırayla Yat Kaptanı (499 GT) ve Sınırsız Yat Kaptanı ehliyetine sahip olabilirler.

Yat Kaptanı Önlisans programından mezun olanlar DGS ile Deniz Ulaştırma ve İşletme Mühendisliği Programına geçiş yaptıklarında Uzak Yol Vardiya Zabiti ehliyetine sahip olabilirler. Bu durumda Uzakyol Kaptanlığına kadar yükselmeleri mümkündür.

499 GT Yat kaptanı yeterliliğinde mezun olduktan sonra Gemi adamları ve kılavuz kaptanlar yönetmeliğinde belirtilen hizmet süresini tamamlayanlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın öngördüğü sınavlarda başarılı olanlar sınırsız yat kaptanı yeterliliğine sahip olur.

BENZER MESLEKLER

- Uzak Yol Vardiya Zabiti,
- Uzak Yol Kaptanı,
- Uzak Yol 1. Zabiti,
- Sınırlı Kaptan,
- Sınırlı Vardiya Zabiti,
- Balıkçı Gemisi Kaptanı,

YAT KAPTANI

H- EK BİLGİLER

- Özel yat; yat tipinde inşa edilmiş, kamarası, tuvaleti, lavabosu, mutfuğı olan, taşıdığı yolcu sayısı on ikiyi geçmeyen gezi ve spor amacıyla yararlanılan gemidir.
- Ticari yat; yat tipinde inşa edilmiş, kamarası, tuvaleti, lavabosu, mutfuğı olan ticari olarak gezi ve spor amacıyla yararlanılan, yük, yolcu veya balıkçı gemisi niteliğinde olmayan taşıdığı yolcu sayısı onikiyi (dahil) ya da kabotaj seferinde yüz mille sınırlı, en yakın karadan yirmi milden daha fazla uzaklaşmamak şartıyla, taşıdığı yolcu sayısı otuzaltıyı (dahil) geçmeyen ve tonilato belgesinde ticari yat olduğı belirtilen gemidir.

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu,
- Uluslararası Standard Meslek Sınıflaması-ISCO 08,
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bodrum Denizcilik MYO,
- Piri Reis Üniversitesi Denizcilik MYO,
- Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliğı,
- Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesi,
- Denizciler Derneğine Bağlı Profesyonel Yatçılar Derneğı,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.